

یادداشت
<div>طرح یک میلیون مسکن در دام دید تونلی</div>
<div>حسین رجب‌پور پژوهشگر اقتصادی</div>

● در بی بحران اقتصادی و تعمیق رکود و همچنین بحرانی‌شدن وضعیت قیمت مستغلات و اجاره و بروز پدیده‌هایی مانند بام‌خوابی و کویرخوابی، یکی از شعارهای دولت سیزدهم ایجاد «یک میلیون مسکن» در سال بوده است. از نظر دولت، این طرح، سه مشکل را به‌صورت هم‌زمان حل خواهد کرد؛ اول اینکه با حذف قیمت زمین و با حذف حاشیه سود بالای ساخت خصوصی مسکن، موجب افزایش عرضه مسکن ارزان قیمت و کاهش مشکلات این بازار خواهد شد. دوم اینکه با تحریک تقاضای محصولات ساختمانی، خروج صنایع ساختمانی از رکود و به دنبال آن خروج اقتصاد از رکود را به دنبال داشته و سوم اینکه همراه با خروج صنایع از رکود، مشکل بی‌کاری هم تخفیف یافته و دولت هم اهداف اقتصادی و هم اجتماعی خود را محقق خواهد کرد. از نظر منتقدان، این طرح، به دلیل آنکه منابع ب از احتمال زیاد از محل خط اعتباری بانک مرکزی تأمین خواهد شد، طرحی تورم‌زا بوده و در شرایط اخیر نمی‌تواند بپای تمام‌شده مسکن را نسبت به قدرت خرید خانوار به‌صورت جدی بهبود بخشد. بر این اساس، ادعا شده که این طرح مستلزم خلق نقدینگی معادل ۴۰۰ هزار میلیارد تومان است که به معنی افزایش ۱۰ درصدی نقدینگی فقط از این محل است. در مقابل برخی حامیان دولت البته با ارجاع به نظریه‌های هردوکس پولی، با طرح نظریه «هدایت‌انتظار» معتقدند خط اعتباری که مستقیماً به افزایش سطح عرضه اقتصاد منجر شود، تورم‌زایی بالایی در پی نخواهد داشت، چراکه پول می‌تواند محرک تولید باشد (درحالی‌که در نظریه‌های معارف پولی، پول خنثی بوده و اثری بر بخش واقعی اقتصاد ندارد). تحلیل پولی مدافعان مسکن، البته شاید تا حدی درست باشد اما در مورد خاص مسکن و اثر تورم‌زایی آن، افزایش عرضه از این محل با چالش‌هایی جدی مواجه است. گفته شده که تولید یک میلیون مسکن در سال به تولید حدود ۳۰ میلیون تن سیمان در سال نیاز دارد، این در حالی است که کل سیمان تولیدی کشور در حدود ۳۵ میلیون تن است. این مقایسه نشان می‌دهد که اجرای طرحی با مقیاس یک میلیون، به جز مسئله تأمین مالی، با محدودیت ظرفیت تولید مواجه است و اجرای چنین پروژه‌های نتیجه‌اش کمبود مصالح ساختمانی در بازار، افزایش قیمت و در نهایت افزایش بپای تمام‌شده ساختمان است که هم موجب کمبود منابع در نظر گرفته‌شده برای تکمیل طرح و هم افزایش قیمت مسکن (بیش از توان خرید خانوارها) خواهد بود. علاوه بر مسئله بالا، ساخت مسکن، هنگامی که در چنین ابعادی صورت می‌گیرد، به گسترش شهر منجر می‌شود که در پی آن نیاز به احداث زیرساخت‌های حمل‌ونقل، آب، برق، گاز …و ایجاد شده و دولت را نیازمند منابع جدید برای قابل سکونت کردن این واحدها می‌سازد.

در کنار این موضوعات که همگی هزینه‌های اجرای پروژه را در کنار منافعش هدف می‌گیرند، نوع دیگری از تحلیل‌ها هست که به آثار بلندمدت و توسعه‌ای این طرح‌ها برای حیات اجتماعی توجه دارد. به‌طور مثال، چنین طرح‌هایی حتی اگر با موفقیت همراه باشند، به گسترش افقی شهرها منجر می‌شود که با خود پدیده‌هایی از قبیل ایجاد فاصله بیشتر میان محل کار و زندگی، بالا رفتن میزان نیاز به تردد در جاده و کاهش زمان فراغت روزانه (کاهش بهره‌وری نیروی کار)، افزایش حجم ترافیک و افزایش مصرف سوخت و… منجر می‌شود. یکی از نکاتی که در طرح‌های جهش قیمت‌نیزین محاسبه نمی‌شود این است که حجم بالای مصرف بنزین را نه طبقه مرفه، بلکه ساکنان شهرهای اقماری کلان‌شهرها دارند که هر روز برای رفت‌وآمد به کار، از خودرو استفاده می‌کنند و بعضاً روزانه تا ۶۰ کیلومتر (در مجموع رفت و برگشت) طی می‌کنند و به شدت از تغییرات قیمت بنزین متأثر می‌شوند. فراتر از نکته قبل، اقتصاد ایران در حال حاضر با امواج بسیار گسترده بی‌کاری و مشکلات ناشی از تغییر اقلیم مواجه است که هر دو موجب امواج شدید مهاجرت شده است. جمعیت به امید یافتن کار و راهی از مشکلات زیست‌محیطی، اقدام به مهاجرت به سوی کلان‌شهرها و از جمله تهران کرده‌اند. در دو دهه گذشته، بالارفتن شدید قیمت زمین در تهران و کلان‌شهرها، حاشیه‌نشدن این جمعیت در شهرهای اقماری تهران و سکونت‌گاه‌های غیررسمی را به دنبال داشته است. حال اجرای طرح‌هایی مانند طرح اخیر، نهایتاً بخشی از این جمعیت را در سکونت‌گاه‌های جدید شهرهای اقماری (مانند پردیس) سکنی می‌دهد، درحالی‌که مشکلات اصلی همچنان در حیاى خود باقی بوده و احتمالاً در صورت پیدایی افقی برای سکونت، شاهد امواج جدیدی از مهاجرت باشیم. یکی از راه‌های مهندسان برای احداث جاده در نقاط کوهستانی، ساخت تونل است. تونل این امکان را می‌دهد که همه مشکلات ناشی از شبیب و ناهمواری‌های منطقه نادیده گرفته شده و معبری مستقیم برای تسهیل عبور و مرور ایجاد شود. در ادبیات توسعه، نگاه‌های تک‌خطی و پروژه‌محور به توسعه تحت عنوان «دید تونلی» نقد می‌شود. در دید تونلی تصور می‌شود که برای غلبه بر مشکلات، راهکارهای مستقیم وجود دارد و به توسعه می‌توان به ششم پروژه و از زاویه مهندسی اجتماعی نگریست. به نظر می‌رسد تأکید بر اجرای کلان پروژه «ساخت یک میلیون مسکن» بیش از آنکه یکی از مشکلات اجتماعی را حل کند، به دلیل دید تونلی می‌تواند زمینه‌ساز مشکلاتی بلندمدت‌تر باشد، مشکلاتی با صورت و سیمایی متفاوت. این طرح قطعا دستاوردهایی خواهد داشت، اما نه آن‌قدر که سیاهه بلند مشکلات توسعه را کاهش دهد، نهایتاً شاید یکی را کم کند و بر مشکلاتی دیگر بیفزاید!

شرق

مدیریت آب در وزارت نیرو راه‌حل تفکیکی ندارد

ما با یک حلقه مفقوده روبه‌رو هستیم که بتواند زنجیره کارشناسی توانمند کشور را به مسئولان بقبولاند

شرق: بحران‌های مختلف شکل‌گرفته در خوزستان از بحران آب تا بحران‌های زیست‌محیطی، نتیجه فرایندی چندین‌ساله است. این مشکلات و گردهای ایجادشده که امروز تبدیل به گرهی کور شده، نتیجه یک شب نبوده است که بتوان آن را سریع مرتفع کرد. بر همین اساس «شرق» با همسکازی مرکز توانمندسازی کامیت و جامعه در سلسله مصاحبه‌هایی با کارشناسان مستقل، به دنبال ریشه‌یابی شکل‌گیری این بحران و راهکارهای مواجهه با آن است. احمد آل‌باسین، رئیس اسبق سازمان آب و برق خوزستان و نویسنده کتاب‌هایی همچون «تاریخ شفاهی توسعه خوزستان، خاطرات احمد آل‌باسین»، «سبب‌شناسی توسعه‌نیافتگی ایران»، «تاریخچه برنامه‌ریزی توسعه در ایران» و… است. آل‌باسین تبدیل سازمان آب و برق خوزستان از یک سازمان عمران منطقه‌ای به سازمان خدماتی ذیل وزارت نیرو و بی‌توجهی به آمایش سرزمین در ۵۰ سال گذشته را از عوامل اصلی بحران خوزستان می‌داند. از نظر او این عوامل موجب شد مدیریت آب در ۴۰ سال گذشته همگام با تغییرات اقلیمی-جمعیتی متعادل نشود که نتیجه آن بحران کنونی است.

▲ **آقای مهندس آل‌باسین شما به‌عنوان رئیس اسبق سازمان آب و برق خوزستان، فرایند توسعه در خوزستان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ با توجه به اینکه بحران آب خوزستان از دل همین فرایند توسعه بیرون آمده، آشنایی با تاریخ توسعه خوزستان راهگشاست؟**
خوزستان در دو دهه ۱۳۲۰ و ۱۳۵۰ تاکنون توسعه، رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال شد. اقلیم گرم و آفتابی خوزستان، پنج رودخانه پرآب با ۳۰ درصد پتانسیل منابع آب کشور، دو سه میلیون هکتار زمین‌های قابل کشت، بندر آبادان و خرمشهر و نزدیکی به خلیج فارس، راه‌آهن سراسری، منابع نفت و… ایوبلرخانه بس از بر آن داشت تا توسعه خوزستان را در دهه ۱۳۳۰ با طرح نیشکر هفت‌تپه، سد شد. از آن پس سازمان آب و برق خوزستان ماهیت خود به‌عنوان سازمان عمران منطقه‌ای را از دست داد و به یک سازمان خدماتی مانند بقیه سازمان‌های اداری دولتی تبدیل و از ریل توسعه‌گرایی استان در مقیاس اولیه خارج شد. مدیریت منابع آب خوزستان تاکنون تحت تأثیر شیوه‌های مورد عمل وزارت نیرو قرار گرفت که به چند نکته نیز اشاره می‌شود:

۱. فقدان بهره‌وری: نته‌تا در خوزستان بلکه در همه ایران بهره‌وری آب خیلی کم است. بهره‌وری آب در ایران در حدود ۰/۸ کیلوگرم در مترمکعب است، درحالی‌که این رقم برای کشورهای توسعه‌یافته برابر دودویم تا سه کیلوگرم است.
۲. افزایش شوری ناشی از منابع بالادست در پایین‌دست اهواز به سبب‌های مختلف افزایش شوری و نیکه‌آبی است.
۳. تلفات آب در شبکه‌های شهری و برخی شبکه‌های آبیاری کشور به سبب فرسودگی و کم‌توجهی کشور قابل‌ملاحظه است.
۴. حدود ۹۵ درصد فاضلاب خام از حدود ۲۰ نقطه به رودخانه‌کارون در اهواز تخلیه می‌شود.
۵. انتقال آب به نواحی کویری – حدود ۱۱ تا ۱۰ طرح انتقال آب با حجمی حدود سه میلیارد مترمکعب از سرشاخه‌های دز و کارون به نواحی مرکزی و شهرهای ابرق، قم، اصفهان و یزد در دستور کار وزارت نیرو است.

اقتصاد

احمد آل‌باسین، کارشناس حوزه آب در گفت‌وگو با «شرق»:

مدیریت آب در وزارت نیرو راه‌حل تفکیکی ندارد

ما با یک حلقه مفقوده روبه‌رو هستیم که بتواند زنجیره کارشناسی توانمند کشور را به مسئولان بقبولاند

کیلومتر خطوط انتقال و توزیع برق، احداث هزاران کیلومتر جاده‌های دسترسی کشاورزان، ایجاد شرکت‌های کشت و صنعت و دامپروری و تأسیس شرکت‌های کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه به مساحت ۱۰ هزار هکتار و کشت و صنعت نیشکر کارون به مساحت ۲۵ هزار هکتار، کارخانه شکر سده‌زارتنی در هفت‌تپه و کارخانه شکر ۲۵۰هزارتنی در کارون، کارخانه کاغذسازی پارس، کارخانه خوراک دام کارون، احداث شهرک‌های مسکونی متعدد و خدمات جنینی، انجام مطالعات سده‌های کرخه، کارون سه، مارون، شبکه آبیاری بهبهان، شبکه آبیاری کرخه، نیروگاه دوم کارون یک، تربیت کارشناسان و مدیران و… در دستور کار قرار گرفت. در آن سال‌ها تمام فعالیت‌های توسعه‌کشت و صنعت‌ها و دامپروری‌های بزرگ با رویکرد ملی، رشد اقتصادی کشور و رعایت نظرات مشورنی صاحبان و مدیران بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی صورت می‌گرفت و مطلقاً نظام دستوری و فرمایشی جاری نبود.

از اواسط دهه ۱۳۴۰ تا نیمه دهه ۱۳۵۰ نرخ بی‌کاری حرفه‌مندان در خوزستان صفر بود. به سبب کمبود نیروی کار ماهر برای ادامه فعالیت‌های توسعه‌خوزستان، به استخدام کارکنان حرفه‌ای از هند و گره‌جنوبی مبادرت شد و برخی طرح‌های موفق با واردکردن کارکنان خارجی به بهره‌برداری رسیدند.
▲ **آ‌گونه که شما می‌گویید، فرایند توسعه خوزستان در ابتدا مسیر توسعه منجر به دستاوردهای بزرگی شده بود؛ بر این اساس شما بحران کنونی خوزستان را نتیجه چه فرایندی می‌دانید؟**

در سال ۱۳۴۴ وزارت آب و برق از تجمیع بنگاه مستقل آبیاری، سدهای کرخ، سفیدرود، لتیان و سازمان لوله‌کشی آب تهران تشکیل شد که در بهمن ۱۳۵۳ به وزارت نیرو تغییر نام داد. وزارت آب و برق به تجمیع سازمان‌های آب استان‌ها و شرکت‌های ابرق، فارس، راه‌آهن سراسری، منابع نفت و… ایوبلرخانه بس از دو سه سال چالش سرانجام موفق به ادغام سازمان آب و برق خوزستان در خود شد. از آن پس سازمان آب و برق خوزستان ماهیت خود به‌عنوان سازمان عمران منطقه‌ای را از دست داد و به یک سازمان خدماتی مانند بقیه سازمان‌های اداری دولتی تبدیل و از ریل توسعه‌گرایی استان در مقیاس اولیه خارج شد. مدیریت منابع آب خوزستان تاکنون تحت تأثیر شیوه‌های مورد عمل وزارت نیرو قرار گرفت که به چند نکته نیز اشاره می‌شود:

۱. فقدان بهره‌وری: نته‌تا در خوزستان بلکه در همه ایران بهره‌وری آب خیلی کم است. بهره‌وری آب در ایران در حدود ۰/۸ کیلوگرم در مترمکعب است، درحالی‌که این رقم برای کشورهای توسعه‌یافته برابر دودویم تا سه کیلوگرم است.
۲. افزایش شوری ناشی از منابع بالادست در پایین‌دست اهواز به سبب‌های مختلف افزایش شوری و نیکه‌آبی است.
۳. تلفات آب در شبکه‌های شهری و برخی شبکه‌های آبیاری کشور به سبب فرسودگی و کم‌توجهی کشور قابل‌ملاحظه است.
۴. حدود ۹۵ درصد فاضلاب خام از حدود ۲۰ نقطه به رودخانه‌کارون در اهواز تخلیه می‌شود.
۵. انتقال آب به نواحی کویری – حدود ۱۱ تا ۱۰ طرح انتقال آب با حجمی حدود سه میلیارد مترمکعب از سرشاخه‌های دز و کارون به نواحی مرکزی و شهرهای ابرق، قم، اصفهان و یزد در دستور کار وزارت نیرو است.

تمک فولاد اکسین از سوی فولاد خوزستان

فوری‌ترین راه اشتغال منطقه‌ای در مسیر انباشت ثروت ملی

زیرساختی فولاد خوزستان از بعد از انفصال فولاد اکسین از این شرکت داشت. تصفیه‌خانه و سیستم آب و فاضلاب صنعتی، جاده‌های دسترسی، خدمات فنی و مهندسی، تأمین اکسین مورد نیاز خط تولید و نیروی انسانی متخصص و باتجربه بخشی از این زیرساخت‌هاست که از سوی فولاد خوزستان در اختیار فولاد اکسین قرار گرفت. شرایط به‌دقبری بحرانی شد که در سال ۱۳۹۷ وزیر وقت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از فولاد خوزستان خواست به‌منظور جلوگیری از ورشکستگی و ایجاد بحران‌های امنیتی ناشی از بی‌کاری کارکنان مجموعه، مدیریت اکسین را بر عهده بگیرد. فولاد اکسین بحران‌زده اواخر بهمن ۱۳۹۷ با انتصاب امین ابراهیمی (قائم‌مقام ارشد مدیرعامل و عضو هیئت‌مدیره فولاد خوزستان در همان زمان) به سمت مدیرعامل فولاد اکسین انتخاب شد. تنها با نگاهی به عملکرد صدروزه ورود شرکت فولاد خوزستان در اداره فولاد اکسین می‌توان به تأثیر و اهمیت انتقال مدیریت و مالکیت این شرکت به فولاد خوزستان پی برد. افزایش میزان تولید از ۳۰ هزار تن به ۲۴ هزار تن در ماه (برابر)، افزایش ۱۰برابری خرید قطعات استراتژیک خط تولید، تولید ورق‌های مخصوص محیط ترش شرکت نفت برای اولین‌بار در ایران، ۹/۵ برابر افزایش تولید محصولات آلپاژی خاص نسبت به کل سال ۱۳۹۷، جایگزینی فروش مستقیم به‌جای فروش کارمزدی پس از دو سال و بسیاری موفقیت‌های دیگر، حاصل حضور مدیران خوزستان در اداره اکسین بود. در آن دو سال، فولاد اکسین از فروش کارمزدی به فروش مالکیتی رسید و توانست تعمیرات اساسی تجهیزات را در جهت به‌حداکثررساندن ظرفیت تولید انجام دهد و با حضور کلیدی در پروژه‌های بزرگ ملی نفت و گاز (همچون پروژه افتخارخیز خط لوله انتقال نفت گوره به جاسک) در سطح ملی، کشور را به خودکفایی برساند. اما با شروع سودهی شرکت فولاد

اقتصاد

۶. فقدان مدیریت تقاضا و تخصیص آب زیادی در توزیع آب کشاورزی که مصرف‌کننده حدود ۹۰ درصد منابع آب کشور است، فقدان ارزش‌گذاری آب، فقدان بازار آب، نبود حکمرانی مطلوب آب، مشارکت‌نکردن شکل‌های آب‌بران، سهم‌بران و ذی‌نفعان، عدم مدیریت منابع آبی‌های زیرزمینی با وجود ۴۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز.

به‌طورکلی مدیریت آب کشور از جمله خوزستان در ۴۰ سال گذشته متناسب با تغییرات اقلیم، تغییرات جمعیتی، تحولات فناوری و تجارب جهانی متحول نشده و همواره با مدیریت دستوری- فرمایشی بدون آینده‌نگری و سیاست‌گذاری روزمره گذران کرده است. نیاز امروز مدیریت هم‌زمان عرضه و تقاضاست که در ذات خود یک مدیریت دینامیک با پویاست.

▲ **شما فرمودید که نظام مدیریت آب در ۴۰ سال گذشته همراه با تحولات اقلیمی و جمعیتی متعادل نشده است، منظورتان از این موضوع چیست و چه باید می‌شود؟**

در سایه همسان فعالیت‌های توسعه‌ای ذکرشده در بالا و با شروع سرمایه‌گذاری‌ها در طرح‌های توسعه، جمعیت استان از حدود یک میلیون نفر در سال ۱۳۳۵ به ۲/۱۹ میلیون نفر در سال ۱۳۵۵ یعنی ۲/۱۹ برابر افزایش یافت و امروز از ۲/۵ میلیون نفر تجاوز کرده است. از طرف دیگر، عوامل تغییر اقلیم شامل گرم‌ترشدن اقلیم، کاهش بارندگی‌ها و رواناب سبب شده که بیلان سالانه آب کشور کاهش یابد و با خشک‌سالی‌های ادواری هم روبه‌رو شود. فقط در سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ حوضه کارون بزرگ با ۳۸ درصد کمبود بارندگی روبه‌رو بوده است.

۵۵ سال پیش که مجری ۴۵ هزار هکتار نیشکر کاری بودم، جمعیت کشور حدود ۳۰ میلیون نفر و سرانه آب کشور حدود سه‌هزارو ۵۰ مترمکعب بود؛ درحالی‌که امروز با افزایش جمعیت کشور، کاهش بارندگی‌ها و رواناب‌ها، متوسط سرانه به حدود هزار مترمکعب کاهش یافته که خیلی کمتر از حداقل تعریف‌شده ازسوی سازمان ملل(۱۷۰۰ مترمکعب) است.
▲ **برای مواجهه با این تغییرات چه باید کرد؟**

کشت بی‌رویه محصولات زراذیاب‌بر مانند شلتوک و نیشکر در آینده به مصلحت توسعه خوزستان نیست. به قول مهندس کشاورز، قائم‌مقام پیشین وزیر کشاورزی در شمال خوزستان ۷۰ هزارهکتار برنج کشت می‌شود. به همین سبب امروز دامه کشت نیشکر، برنج و محصولات زیاد آب‌بر را صلاح نمی‌بینم. الگوی کشت کشور بی‌آب ایران نباید الگوی خودکفایی باشد. منابع محدود آب و خاک ایران اجازه خودکفایی برای جمعیت بیش از ۵۰ میلیون نفر را نمی‌دهد. درحالی‌که جمعیت کشور از ۸۳ میلیون و جمعیت خوزستان از ۲/۵ میلیون نفر تجاوز کرده و کشت با انواع آب‌برحران‌های کم‌آبی، زیست‌محیطی و اقتصادی روبه‌رو شده است. من به الگوی کشت درآمدزای ارزی برای تولید محصولات گران‌قیمت صادراتی باور دارم. کشور هلند با مساحتی نزدیک دوسوم خوزستان که ۲۵ درصد آن پایین‌تر از سطح دریا قرار دارد، بدون نفت و گاز و معادن طبیعی، به غیر از تولیدات صنایع سنگین و سبک، ۱۶ برابر ایران صادرات کشاورزی دارد.

ادامه در صفحه ۷

اخبار
<div>قاچاق ۱/۳ میلیاردی لوازم خانگی</div>

● **مهز:** معاون ستاد مبارزه با قاچاق با بیان اینکه ۱.۳ میلیارد دلار لوازم خانگی قاچاق از طریق ته‌لنجی وارد کشور می‌شود، گفت: «تولیدات زیرزمینی داخلی را با حک‌کردن نام برند خارجی، در پانه عرضه می‌کنند». مصطفی پورکاظم‌شایسته درباره قاچاق لوازم خانگی می‌گوید: «عمده قاچاق لوازم خانگی از مرزهای جنوب کشور تحت پوشش کالای ته‌لنجی و ملوانی وارد کشور می‌شود». معاون حقوقی و امور مقابله ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در ادامه گفت: «حجم کل کالایی که از طریق ته‌لنجی و ملوانی وارد کشور می‌شود، هفت میلیارد دلار است که می‌توانیم بگوییم بخش عمده‌ای لوازم خانگی قاچاق واردشده به کشور که نزدیک یک میلیارد و ۳۰۰ تا یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار می‌شود، از مرزهای جنوبی می‌آید. این محصولات تأمین‌کننده غرب و شمال غرب کشور همچون بانه است.» او در ادامه گفت: «سال گذشته برای کالاهای تولید داخلی شناسه کد رهگیری را مشخص و اعمال کردیم-و در حل حاضر شناسه کالاهای قاچاق برهنده‌ا از کد رهگیری و شناسایی اسناد صادراتی می‌کنند. کاری که باید انجام دهیم، این است که با مراجعه به مراکز عمده توزیع و فروش، کالاهای فاقد این دو شاخصه را به‌عنوان قاچاق توقیف کنیم». شایسته گفت: سال گذشته رویکرد این بود که به سطح بازار برویم، اما با توجه به مشکلات در سطح عرضه و بازار، مسیر را تغییر داده و به مشکل‌های عمده بود قیمت و انبنا‌های بزرگ در مسیر جنوب را که کالاها به صورت شوتی و تویی در آنها جمع می‌شوند، بررسی کردیم. در همین راستا میزان کشفیات لوازم خانگی قاچاق در سال ۹۹ بیش از ۱۴۰ درصد افزایش یافت. معاون حقوقی و امور مقابله ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز گفت: «در آنجا هم متوجه کشیدم کالا قاچاق و غیرقاچاق از این انبارها متفاوت است و حتی کالای داخلی نیز در انبارها وجود دارد. ازاین‌رو اهرمی هم برای تفکیک این کالاها گذاشتیم و از سامانه جامع انبارها استفاده کردیم». او گفت: «بازار امین‌حضور تهران وپترین کشور است و با توجه به اینکه مرکز تجارت ما تهران است، این کالاهای قاچاق از بندر ديلم می‌آیند و در تهران توزیع می‌شوند».

افزایش ۸۵ درصدی واردات گوشی تلفن

● **ایسنا:** در سال جاری واردات گوشی روند افزایشی داشته و تا ۸۵ درصد رشد کرده است. بررسی آمار تجارت خارجی ایران در پنج ماه ابتدایی امسال نشان می‌دهد در مجموع یک میلیاردو ۳۹۵ میلیون دلار واردات گوشی با برندهای مختلف صورت گرفته است. این در حالی است که در همین دوره در سال گذشته ۷۵۶ میلیون دلار گوشی وارد ایران شده بود که بیانگر افزایش حدود ۸۵درصدی گوشی از نظر ارزش در سال جاری است. حجم واردات گوشی در سال جاری حدود دوهزارو ۵۶۰ تن بوده و در مقایسه با پنج ماه اول سال ۱۳۹۹، حدود ۳۶ درصد رشد دارد. در سال گذشته هزارو ۸۸۴ گوشی وارد کشور شده است. روند افزایشی واردات گوشی در حالی اتفاق افتاده که گزارش‌های قبلی نشان داده بود با وجود محدودیت واردات، این کالا در صدر اقلام وارداتی قرار دارد و حتی از هریک از کالاهای اساسی واردشده میزان آن بیشتر است. این در حالی است که در مجموع در پنج ماه اول سال جاری تجارت خارجی ایران (واردات و صادرات) حدود ۳۵ میلیارد دلار بوده که تقریباً نیمی از آن را واردات تشکیل می‌دهد و از آن نزدیک به ۱.۴ میلیارد دلار، به گوشی موبایل اختصاص داشته است.

روسیه برای بیش از یک قرن گاز دارد

● **ایسنا:** شرکت گازپروم اعلام کرد ذخایر گاز طبیعی روسیه بیش از یک قرن عمر خواهد کرد. الکسی میلر، رئیس هیئت‌مدیره غول روسی گازپروم نوشت: ذخایر گاز شرکت گازپروم بزرگ‌ترین ذخایر گاز در جهان هستند و ما مشکلی با ذخایرمان برای صد سال آینده نداریم. بعضی از میدان‌ن گاز که گازپروم در منطقه بامال توسعه می‌دهد، پتانسیل تولید تا سال ۲۱۳۲ را دارند. چشم‌انداز عرضه گاز از طریق خط لوله کاملاً عالی است. گازپروم هفته گذشته ساخت خط لوله نورد استریم ۲ را کامل کرد؛ بااین‌حال تا زمانی که رگولاتور انرژی آلمان مجوز فعالیت این پروژه را صادر نکند، گاز در این خط لوله جنجالی نمی‌تواند جریان پیدا کند. الکساندر نواک، معاون نخست‌وزیر روسیه، اوایل ماه جاری گفته بود منابع فراساحلی روسیه در قنط قشبال به تنهایی می‌تواند به مدت چندین دهه و حتی قرن‌ها عمر داشته باشند. نواک گفته بود پتانسل منطقه قطب شمال عظیم است. منابع فراساحلی ۱۵ میلیارد تن نفت و حدود صد تریلیون مترمکعب گاز هستند که این میزان ذخایر برای دهه‌ها و صدها سال کفایت خواهند کرد و از نظر اقتصادی مقرون‌به‌صرفه خواهند بود. این مقام روسی گفته بود: «بااین‌حال توسعه این منابع در حال حاضر پرهزینه است، اما دولت قصد دارد توسعه فراساحلی در منطقه قطب را تشویق کند. توسعه عظیم منابع فراساحلی در قطب شمالی تنها در صورتی که ضروری باشد و منابع مناطق دیگر روسیه تمام شود، انجام خواهد شد.»